

Η Ιερά Μονή Τροοδίτισσας. Η εξωτερική αυλή και κτίσματά της

Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΤΗΣ ΤΡΟΟΔΙΤΙΣΣΑΣ ΣΤΟΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟ ΑΓΩΝΑ ΤΗΣ ΕΟΚΑ 1955-59

● **Του Ρένου Θ. Κυριακίδη**
Φυσιολογίστη-Ερευνητή

τη Νότια πλευρά της κορυφής του Τροόδους είναι θronιασμένο το Μοναστήρι της Παναγίας της Τροοδίτισσας. Είναι το πιο ψηλό Μοναστήρι της Κύπρου γι' αυτό και σωστά το ονόμασαν «το πρώτο σκαλοπάτι προς τα ουράνια».

Μέσα Αυγούστου 1960, ο Τομεάρχης Αμιάντου-Πιτσιλιάς Ρωμανός επέστρεψε από τις φυλακές της Λευκωσίας και της Αγγλίας μετά την υπογραφή των Συμφωνιών Ζυρίχης και Λονδίνου στην αγαπημένη του Κύπρο.

Κάθε απόγευμα επισκεπτόταν και ένα από τα χωριά του Τομέα του. Σε κάθε χωριό οργανώνονταν και μια υποδοχή. Έβλεπε ξανά τους συναγωνιστές του, αυτούς που τον φιλοξενούσαν στα σπίτια τους και επισκεπτόταν τους χώρους ταφής των ηρωικών συναγωνιστών του, εναποθέτοντας ένα λουλούδι.

Στις 8 Σεπτεμβρίου 1960 επισκέφθηκε και την Ιερά Μονή Τροοδίτισσας. Τον υποδέχτηκε ο ιερομόναχος Αθανάσιος, ο άγιος αγωνιστής της ΕΟΚΑ. Αυτός που είχε την τιμή με τον Ηγούμενο Παγκρά-

Δόξα αὐθιῶν. Μετὰ ἀπὸ πέντε χρόνια ἀγῶνος καὶ δοκιμασιῶν γὰρ
προσκυνῶ τῷ ἡρώϊκῳ Μοναχῶρι τῆς Τροοδίτισσας.

Ἐχαρίσω θεοῦ ὄχους εὐσῆ καὶ ἁγίου μοναχοῦ καὶ γὰρ τῆς
σας τὰ ἀγαθὰ ἔργα ἅσα ἐποίησας μετὰ τὴν ἰσομεγίστην προσοχὴν σου
ἐπὶ τῆς πατρίδας.

Με χαρὰ σου χαρίζω ἐν σάκκῳ σου, σάκκῳ τοῦ ἀγῶνα
σου μεγαλοχάρου τῆς Τροοδίτισσας πρὸς πάντα τὰ προσέχε
σὺς δὴσασθαι ἔργα σου.

Τὸ μοναχῶρι σου εἶσιν καρδιά σου, ὡς καὶ οἱ καρδίας
ἔργα τῶν ἀγωνιστῶν καὶ ἐπιφοιτηθῆναι ἐδῶ, σοὶ ἀπὸ γῆς
Ἰσραὴλ καὶ ἀγάπης καὶ τῆς δαυδαίου.

Μετὰ τὴν ἀγάπην σου.

Κυριακὸς Ρόμος. "Ρωμανός"

Τῆς 8^{ης} Σεπτεμβρίου 1960.

τιο να εντάξει την Μονή στον Απελευθερωτικό Αγώνα της ΕΟΚΑ 1955-59.

Ἡ χαρὰ καὶ τῶν δύο ἦταν ἀπερίγραπτη. Ἦταν δῶρο τῆς Παναγίας, που τοὺς ἀξίωσε να ξανασυνατηθοῦν. Τον οδήγησε στον Ἡγούμενο Παγκράτιο. Ἀγκαλιάστηκαν, φιλήθηκαν καὶ ευχαρίστησαν τὴν Παναγία τῆς Τροοδίτισσας, που τοὺς ἀξίωσε να ξαναβρεθοῦν. Φεύγοντας ὁ Ρωμανός, ἔγραψε στο βιβλίο ἐπισκεπτῶν λόγια ἀγάπης καὶ ευχαριστιῶν.

Ἀρχὲς Μαΐου 1955 ἀνέλαβε τὴν τομεαρχία τῶν περιοχῶν Ἀμιάντου-Πιτσιλιάς ὁ Ρωμανός. Στον τομέα υπάγονταν καὶ ὁ Πρόδρομος, τὸ Φοινί, οἱ Πλάτρες, ἡ Μαραθάσα καὶ ἡ περιοχή Σολέας. Ἀσφαλῶς καὶ ἡ Ἱερά Μονή Τροοδίτισσας.

Τέλη Μαΐου 1955 ὁ Ρωμανός ἐπισκέφθηκε με ἄλλο πρόσωπο τὴν Ἱερά Μονή. Ζήτησε να δει τὸν Ἅγιο Ἡγούμενο. Τον οδήγησαν στο Ἡγουμενεῖο. Ἐνας σεβάσμιος γέροντας τὸν υποδέχτηκε. Του ἀνέφερε ὁ Ρωμανός τὴν ιδιότητά του καὶ τὸ σκοπὸ τῆς ἐπίσκεψής του. Ὁ Γέροντας Παγκράτιος ἀκούει με πολλή προσοχὴ τὸν Ρωμανό. Μετροῦσε τὰ λόγια του, τὴν ἐμφάνισή του, τὴν πίστη του στο Θεό καὶ τὴν Ελλάδα καὶ τὸ πρόγραμμα δράσης στὴν περιοχή.

Φαίνονταν καθαρὰ ὅτι ὁ Ἡγούμενος Παγκράτιος εἶχε ἀπὸ καιροῦ ἐιλημμένη τὴν ἀπόφαση τῆς ἐνεργοῦ συμμετοχῆς τῆς Μονῆς στὸν ἀγῶνα τῆς ΕΟΚΑ. Ἀφοῦ συγχάρηκε τὸν Ρωμανό, με ἀπλὰ καὶ σοβαρὰ λόγια εἶπε: «Θα ὀρίσω ἕνα μοναχό με τὸν ὁποῖο θα ἔχετε ἐπαφή. Αὐτός θα εἶναι ὁ ἐκπρόσω-

Ὁ Ἡγούμενος Τροοδίτισσας Παγκράτιος (1942-1968)

πὸς μου καὶ με αὐτόν θα συζητᾶτε τὰ πάντα. Ὅτι μποροῦμε καὶ ἐμεῖς θα βοηθήσουμε».

Κάλεσε τότε ἕνα ψηλό, σοβαρό, 32 περίπου χρονῶν νέο, τὸν Ἱερομόναχο Ἀθανάσιο, καὶ του ἀνέθεσε τὴ φροντίδα τῶν Ἀγωνιστῶν τῆς ΕΟΚΑ.

Η Ιερά Μονή Τροοδίτισσας (παλαιά φωτογραφία)

«Αθανάσιε», του είπε, «θα είσαι ο σύνδεσμος της Μονής με την ΕΟΚΑ. Όποια δυσκολία συναντάς, θα μου την αναφέρεις. Το ακρινό δωμάτιο του ξενώνα θα το 'χεις μόνο για τους Αγωνιστές. Δε θα το δώσεις ποτέ σε πολίτη».

Συγκινηθήκανε για τη συμπεριφορά του Ηγουμένου, τον ευχαριστήσανε ασπάσθηκαν τη δεξιά του και οδηγήθηκε από τον Αθανάσιο στο δωμάτιο των Αγωνιστών.

Το πρώτο που ζήτησε ο Ρωμανός από τον Αθανάσιο ήταν η προγραμματισμένη επίσκεψή του στο χωριό Φοινί, όπου θα συναντούσε το Διάκο του χωριού, για να συζητήσουν το θέμα της οργάνωσης της περιοχής. Το Μοναστήρι συνδέεται με το Φοινί με ένα μονοπάτι δυο περίπου χιλιόμετρα μήκους. Από αυτό θα γινόταν η επίσκεψη.

Μόλις το άκουσε αυτό ο Αθανάσιος, σηκώθηκε όρθιος από την καρέκλα του και με σοβαρό ύφος είπε: «Εδώ στο Μοναστήρι είναι ένας δασοφύλακας κάθε μέρα. Αυτός δεν έχει καθόλου εμπιστοσύνη. Αν σας δει, διατρέχετε μεγάλο κίνδυνο».

Ήταν τόσο σοβαρή η στάση του Αθανάσιου, που ο Ρωμανός ανέβαλε την επίσκεψη. Ήταν όμως μεγάλη η χαρά του, γιατί βρέθηκε για τους Αγωνιστές της περιοχής μια ζεστή φωλιά γεμάτη

Ο τότε Ιερομόναχος της Μονής Αθανάσιος

με φρόνηση, αγωνιστικότητα και ευλογίες.

Ο Ιερομόναχος Αθανάσιος τους αποχαιρέτησε με χαρά και περηφάνια, γιατί του έλαχε ο κλήρος να προσφέρει και αυτός στην αγωνιζόμενη Πατρίδα. Στις 2 Ιουλίου 1955 βρισκόταν ο Ρωμανός για δεύτερη φορά στο δωμάτιο των Αγωνιστών. Έκα-

Η αγωνίστρια του Απελευθερωτικού Αγώνα 1955-59 Μαρία Κουντουρίδου

με την προσευχή του και ξάπλωσε να κοιμηθεί. Εκείνη την ώρα κάποιοι κτύπησαν συνθηματικά το παράθυρο είπαν και το όνομα «Ρωμανέ». Τους άνοιξε ο Ρωμανός. Ήταν ο Δάφνης Παναγίδης από τη Λεμεσό και ο Θεόδωρος Σουρμελής από την Κυπερούντα. Του έφεραν επιστολή από τον Αρχηγό και ανέφεραν ότι συνελήφθη η αγωνίστρια Μαρία Κουντουρίδου στον Αμιάντο. Βρήκε η αστυνομία στο σπίτι της σφαίρες στρατιωτικού όπλου.

Λυπήθηκε πολύ ο Ρωμανός, γιατί η Κουντουρίδου ήταν από τις μοναδικές αγωνίστριες. Δοκιμάστηκε στην επίθεση κατά του Αστυνομικού Σταθμού Αμιάντου στις 22 Ιουνίου 1955 και πήρε άριστα.

Έμεινε ο Ρωμανός πέντε μέρες στη Μονή. Την 7 Ιουλίου 1955 ειδοποίησε το Νικόλα Αβραάμ (Αβδέλλα) στον Αμιάντο να του στείλει αυτοκίνητο για να τον μεταφέρει στην Κακοπετριά. Το βράδυ κατέφθασε το αυτοκίνητο του Ανδρέα Παλαίχωρου από το Παλαιχώρι, μαζί και ο Νικόλας Αβραάμ.

Μπήκανε στο αυτοκίνητο και ξεκινήσανε για τον Πρόδρομο. Στο δρόμο χάλασε το αυτοκίνητο

Ο αγωνιστής του Απελευθερωτικού Αγώνα 1955-59 Νικόλας Α. Αβραάμ

του Παλαίχωρου. Ο Ρωμανός με τον Αβραάμ συνέχισαν με τα πόδια για την Κακοπετριά. Τότε είδαν στρατιωτικά αυτοκίνητα να έρχονται από τον Πεδουλά. Κρύφτηκαν στους θάμνους δίπλα από το δρόμο, ώπου πέρασαν καμιά δεκαριά αυτοκίνητα γεμάτα ένοπλους στρατιώτες. Η Παναγία η Τροοδίτισσα έκανε το θαύμα της. Αν δε χαλούσε το αυτοκίνητο του Παλαίχωρου, σίγουρα θα ήταν δύσκολο να πει κανείς ποια θα ήταν η εξέλιξη. Ο Νικόλας Αβραάμ γύρισε πίσω στον Πρόδρομο και ο Ρωμανός συνέχισε για την Κακοπετριά.

Την τρίτη φορά που επισκέφτηκε ο Ρωμανός τη Μονή ήταν με το αυτοκίνητο του Αλέξανδρου Τρύφωνα (Ξανδρή) από την Κακοπετριά. Έφεραν μαζί τους και τρεις σακούλες πολεμικό υλικό. Τις άφησαν στο δρόμο πίσω από θάμνους και πήγαν στο δωμάτιο των Αγωνιστών. Τους επισκέφθηκε αμέσως ο Ιερομόναχος Αθανάσιος και του είπαν να πάει να φέρει το υλικό. Πήγε ολόχαρος ο Αθανάσιος, βρήκε τις σακούλες και με υπεράνθρωπη προσπάθεια κάθιδρος και με κομμένη την πνοή μπόρεσε να πει: «Ήταν ασήκωτες, μα η Παναγία με βοήθησε και τις έφερα».

Τα βάσανα που τραβά σήμερα ο Άγιος Ηγούμενος Αθανάσιος με την σπονδυλική του στήλη και τα γόνατά του δεν αποκλείεται να οφείλονται και στο επεισόδιο αυτό.

Ο Ρωμανός δεν ξαναπήγε στη Μονή. Στον τομέα του εγίνοντο συνεχείς επιχειρήσεις. Προετοιμάστηκαν τα λημέρια της ΕΟΚΑ στα βουνά των χωριών Σπήλια και Κούρδαλι. Στον τομέα της Πιτσιλιάς διέμενε και ο Αρχηγός της ΕΟΚΑ Διγενής και έτσι ο Ρωμανός ήταν πλήρως απασχολημένος. Για τη μετέπειτα σχέση της Μονής Τροοδίτισσας

Ο σημερινός Ηγούμενος της Μονής Τροοδίτισσας Αρχ. Αθανάσιος με το Ρένο Κυριακίδη

με τον Αγώνα μας μίλησε ο Άγιος Ηγούμενος Αθανάσιος που τον επισκεφτήκαμε τελευταία.

«Όταν ο Ρωμανός ήλθε στη Μονή τον Αύγουστο για τελευταία φορά, οργανωμένη επαφή με την ΕΟΚΑ δεν είχαμε. Δυστυχώς, όμως, με τους Άγγλους στρατιώτες δεν ησυχάσαμε.

Το Μοναστήρι της Τροοδίτισσας βρισκόταν μεταξύ δύο στρατοπέδων εκείνου των Πλατρών και εκείνου του Pinewood. Όλη η πλαγιά παρακολουθείτο συνεχώς με κιάλια.

Ένα απόγευμα ήλθε στη Μονή ένας ηλικιωμένος που έμοιαζε λίγο του Διγενή. Την άλλη μέρα χαράματα κύκλωσαν το Μοναστήρι οι Άγγλοι στρατιώτες. Ζητούσαν να τους παραδώσουμε το Διγενή. Τους είπαμε πως δεν έχουμε τέτοιο άνθρωπο. Μας είπαν πως είμαστε ψεύτες, γιατί είδαν το Διγενή με τα κιάλια να μπαίνει στη Μονή. Ευτυχώς που είχαμε το όνομα και τη διεύθυνση του ανθρώπου. Έκαμαν έρευνα και είδαν ότι δεν τους λέγαμε ψέματα και έφυγαν».

«Μια άλλη φορά, Κυριακή πρωί, Άγγλοι στρατιώτες περικύκλωσαν τη Μονή και μπήκαν στην εκκλησία την ώρα της Λειτουργίας. Επέμεναν να σταματήσει η Λειτουργία και να κάνουν έρευνα. Ο Ηγούμενος Παγκράτιος αρνήθηκε και πάλιν. Έτσι οι στρατιώτες περίμεναν να τελειώσει η Λειτουργία για να κάνουν την έρευνά τους. Σαν τελείωσε η έρευνα έμειναν στο Μοναστήρι, έβαλαν φρουρά στην τραπεζαρία, όπου παρακολουθούσαν τους καλόγερους σαν τρώγανε».

Βρέθηκαν μετά από δεκαετίες οι Αντώνης Γεωργιάδης και Λάμπρος Κανκαλίδης και είχαν πολλά να πουν. Οι εμπειρίες και οι αναμνήσεις τους στο αντάρτικο της ΕΟΚΑ, ως μέλη της ομάδας του Διγενή, ήταν πολλές και συγκινητικές

Βοήθεια προς τον Διγενή μετά τις πυρκαγιές στα βουνά του Κύκκου

Τη 13 Ιουνίου 1956 στις 2 μ.μ. οι καλόγεροι έκαναν σύναξη στη Μονή. Την ώρα που άλλαζε η φρουρά των στρατιωτών που παρακολουθούσαν την Μονή, ο Αθανάσιος είδε δύο άνδρες, που με προσοχή και γρηγοράδα μπήκαν στο Μοναστήρι. Έτρεξε αμέσως να τους συναντήσει. Ήταν ο Αντώνης Γεωργιάδης και ο Λάμπρος Κανκαλίδης, υψηλόβαθμα μέλη της ομάδας του Αρχηγού Διγενή.

Τους είπαν πως στο δάσος πάνω από το Μοναστήρι είναι ο Αρχηγός. Μαζί του είναι τρεις αγωνιστές, ο Παύλος Νικήτας, ο Στυλλής Ξαπόλυτος και ο Γιάγκος Θωμά και ότι είναι πολύ καταπονημένοι, νηστικοί, χωρίς ρούχα και παπούτσια και τραυματισμένοι. Αφού περιποιήθηκαν οι καλόγεροι το τραύμα του Αντώνη Γεωργιάδη, τους έδωσαν τροφές, ρούχα και παπούτσια. Μάλιστα ο Άγιος Ηγούμενος Παγκράτιος έβγαλε τα παπούτσια του και τα έδωσε στον Αντώνη.

Με συνοδό τον πατέρα Συνέσιο, τους βοήθησαν να φύγουν από το Μοναστήρι, να διασταυρώσουν το δρόμο και να πάνε προς τον Αρχηγό.

Χάρηκε ο Διγενής που είδε τους άνδρες του να επιστρέφουν με τον πατέρα Συνέσιο και να έχουν μαζί τους τις ευλογίες της Παναγίας της Τροοδίτισσας.

Ο πατέρας Συνέσιος ζήτησε από το Διγενή να μείνει και αυτός στο Αντάρτικο. Στην άρνηση του Διγενή, απάντησε: «Ήντα μόνον οι καλόγεροι του Τζιζύκκου είναι πατριώτες. Πατριώτες είμαστε τζι εμείς».

Ο Αρχηγός έδωσε επιστολή στον πατέρα Συνέσιο που απευθυνόταν στο Διευθυντή της Ιερατικής Σχολής Κωνσταντίνο Λευκωσιάτη και του έγραφε ότι μερικά έγγραφα στη βιασύνη τους έμειναν στον ποταμό, τα οποία φανερώνουν τη συμμετοχή αυτού και της Ουρανίας Κοκκίνου στην ΕΟΚΑ και να λάβουν τα μέτρα τους.

Ο πατήρ Συνέσιος με πολλή προσοχή μπήκε στο Μοναστήρι. Την άλλη μέρα το πρωί έβαλε την επιστολή του Διγενή στο τακούνι του παπουτσιού του και βγήκε στο δρόμο.

Ζήτησε από τους Άγγλους στρατιώτες, γιατί τάχα ήταν άρρωστος, να τον πάρουν στο νοσοκομείο. Αυτοί του αρνήθηκαν και ξεκίνησε με τα πόδια και μετά από πολλές ώρες έφτασε στο χωριό

Μονιάτης. Εκεί βρήκε έναν οδηγό και τον παρακάλεσε να τον πάρει στη Λευκωσία. Ο οδηγός κάτι κατάλαβε και προθυμοποιήθηκε να τον μεταφέρει στην Ιερατική Σχολή στη Λευκωσία. Άνοιξαν το ράδιο του αυτοκινήτου να ακούσουν τα νέα. Ακούουν ότι συνελήφθησαν οι Κωνσταντίνος Λευκωσιάτης και Ουρανία Κοκκίνου. Αντί λοιπόν να πάνε στην Ιερατική Σχολή, όπου ο Λευκωσιάτης ήταν Διευθυντής, πήγαν στην Αρχιεπισκοπή και παρέδωσαν την επιστολή στον Χωρεπίσκοπο Σαλαμίνος Γεννάδιο.

Μετά από μερικούς μήνες, έγινε εικονική μάχη μεταξύ των Άγγλων στρατιωτών πάνω από το χωριό Φοινί, κοντά στο Μοναστήρι. Στο Μοναστήρι η μάχη ακουγόταν πολύ δυνατά. Πέντε λεπτά μετά τη μάχη, ήρθαν προδότες και ισχυρίζονταν ότι ήταν αγωνιστές και ότι έδωσαν μάχη με τους Εγγλέζους και ζητούσαν από τους καλόγερους όπλα, για να κτυπήσουν τον εχθρό. Οι καλόγεροι κατάλαβαν αμέσως την παγίδα που τους έστηναν και τους είπαν: «Τροφή και ρούχα ευχαρίστως να σας δώσουμε. Όπλα όμως ούτε είδαμε ούτε έχουμε. Και έφυγαν άπρακτοι οι επίβουλοι».

Η δράση των Αγωνιστών είτε ατόμων είτε οργανωμένων συνόλων είναι ποιοτική και ποσοτική

Το να πάρει ένας την απόφαση να δώσει τον όρκο της ΕΟΚΑ, σήμαινε ότι, αν τον συλλάβουν με οτιδήποτε σχετίζεται με τον Αγώνα, κινδύνευε να θανατωθεί. Το ίδιο, αν φιλοξενεί Αγωνιστές στο σπίτι του. Εδώ δεν κινδυνεύει μόνο να θανατωθεί κάποιος αλλά και το σπίτι του να ανατιναχθεί. Αν βγει στο βουνό ένας αντάρτης ή γίνει μέλος των ομάδων κρούσεως στις πόλεις, πάλι η απειλή του θανάτου θα τον συνοδεύει. Ποιοτικά, λοιπόν, όλοι οι Αγωνιστές είναι το ίδιο. Ποσοτικά τώρα οι Αγωνιστές διαφέρουν. Μπορεί ένας να είχε συλληφθεί γρήγορα, οπότε είναι λίγη η προσφορά του.

Μπορεί στην περιοχή για διάφορους λόγους να ήταν λίγη η δράση της ΕΟΚΑ. Πολλά μπορούσαν να συμβούν και να μειώσουν την προσφορά του αγωνιστή. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι μειώνεται και η αξία του. Η Ιερά Μονή Τροοδίτισσας ποιοτικά ήταν άριστη. Πήρε την απόφαση να ενταχθεί και να προσφέρει ό,τι μπορούσε στον αγώνα. Το Μοναστήρι έγινε φωλιά της ΕΟΚΑ. Πάντοτε ήταν έτοιμο να προσφέρει τα πάντα. Περίμενε με ανοικτές αγκάλες τους Αγωνιστές, για να τους δώσει τη στοργή και την αγάπη του. Ήταν η φωλιά που

τους περίμενε, για να τους δώσει ζεστασιά, ελπίδα και ευλογίες.

Αν ο δεύτερος τομεάρχης Αμιάντου Πιτσιλιάς έκανε τη Μονή Μαχαιρά Τοπικό Αρχηγείο, ο πρώτος τομεάρχης είχε τοπικό Αρχηγείο την Ιερά Μονή της Τροοδίτισσας.

Ιστορία της Μονής

Κατά την περίοδο της Εικονομαχίας 730-787, 815-843, ένας από τους τέσσερις Ζηλωτές μοναχούς που είχαν μαζί τους μια από τις εικόνες που ζωγράφησε ο Απόστολος Λουκάς, κατέφυγε στην Κύπρο. Και τούτο, γιατί η Εκκλησία της Κύπρου δεν είχε προσχωρήσει στο κίνημα των εικονομάχων. Ο μοναχός κατέφυγε πρώτα στη Μονή Αγίου Νικολάου στο Ακρωτήρι Λεμεσού. Έμεινε περίπου 25 χρόνια, μέχρι το 787.

Εν τω μεταξύ η εβδόμη εν Νικαία Οικουμενική Σύνοδος (787) καταδίκασε την εικονομαχική αίρεση και επήλθε προσωρινή ειρήνη στον χριστιανικό κόσμο.

Ο φυγάς μοναχός έκρινε ότι επέστη γι' αυτόν ο καιρός να ακολουθήσει ασκητική ζωή στα βουνά της Κύπρου. Καθ' ύπνους παρουσιάστηκε η Παναγία και του υπέδειξε το μέρος, όπου θα μετέφερε την Αγία Εικόνα και θα οργάνωνε τη σκήτη του. Πάνω από το μέρος αυτό θα υπήρχε στήλη πυρός. Αυτή θα ήταν ο οδηγός του. Έτσι έφτασε στη νότια μεριά του Τροόδους, όπου βρισκόταν το γνωστό μέχρι σήμερα Σπήλαιο της Τροοδίτισσας. Έμεινε εκεί, άναψε το κανδήλι της Αγίας Εικόνας και μετέτρεψε το Σπήλαιο σε σκήτη. Αργότερα και άλλοι ερημίτες μοιράστηκαν τη μοναξιά του. Έμειναν εκεί και προστάτευαν την Αγία Εικόνα. Εδώ βρέθηκε και ο τάφος των δύο μοναχών.

Το 964 ο Νικηφόρος Φωκάς ανέκτησε την Κύπρο από τους Άραβες και 24 χρόνια μετά, επί Βασιλείου Β' Βουλγαροκτόνου, άνθισε η μοναχική ζωή στην Κύπρο. Πολλά μοναστήρια ιδρύθηκαν και ο αριθμός των μοναχών αυξήθηκε σημαντικά. Το 990 κάποιος ευσεβής βοσκός από το χωριό Αφάμης, οδηγούμενος από το ιερό φως του Σπηλαιού, κατέφθασε μετά των συμπατριωτών του στο Σπήλαιο της Τροοδίτισσας. Δεν βρήκαν ίχνη ανθρώπων, βρήκαν, όμως, ένα κανδήλι αναμμένο μπροστά από την ωραία εικόνα της Παναγίας.

Συγκινήθηκε η λαϊκή ψυχή τους και αποφάσισαν την ίδρυση του Μοναστηριού κοντά στο Ιερό Σπήλαιο. Ήρθαν κτιστάδες και άλλοι ειδικοί και η Μονή κτίστηκε.

Η μεγάλη παλαιά εικόνα της Παναγίας Τροοδίτισσας

Το 1571 η Κύπρος κατελήφθηκε από τους Τούρκους. Οι Μονές καταστράφηκαν και οι μοναχοί εκδιώχτηκαν. Το 1585 πυρπολήθηκε και η Μονή Τροοδίτισσας. Αργότερα οι Τούρκοι επέτρεψαν την ελεύθερη άσκηση της πίστης. Τότε ο Ηγούμενος Παρθένιος, βοηθούμενος από τους μοναχούς και τους κατοίκους των γύρω χωριών, ανοικοδόμησε την Μονή.

Στο τέμπλο του Ναού τοποθέτησαν την Αγία εικόνα της Παναγίας, που την βρήκαν καλά φυλαγμένη κάτω από μια μηλιά του κήπου. Από τότε μέχρι σήμερα χρημάτισαν δεκατρείς Ηγούμενοι. Καθένας από αυτούς έφερε το βαρύ φορτίο της επιβίωσης της Μονής.

Ο σημερινός Ηγούμενος είναι ο Αρχ. Αθανάσιος

Η Μονή στις μέρες μας παρουσιάζει άνθιση από κάθε πλευρά. Εκτός των άλλων, ανακαίνισε και το Ιερό Σπήλαιο της Μονής και το κατέστησε σημείο αναφοράς στην ιστορία της.

Η είσοδος του Σπηλαιού της Τροοδίτισσας

Ο Ηγούμενος Παγκράτιος (1942-1968)

Γεννήθηκε το 1887 στο χωριό Άσσια Αμμοχώστου. Όταν αποφοίτησε από το Δημοτικό Σχολείο του χωριού του, ακολούθησε δύο ασκητές αγιογράφους και παρέμεινε για δύο χρόνια στο Άγιο Όρος. Από το 1903 ως το 1912 διέμενε στο Μονύδριο του Αγίου Γεωργίου παρά το Υδραγωγείο Λεμεσού, όπου και εκάρη Μοναχός και μετονομάστηκε από Πέτρος σε Παγκράτιο. Μέχρι το 1918 διέμενε στη Μονή του Αγίου Γεωργίου του Αλαμάνου.

Το 1919 ο Μητροπολίτης Κιτίου Νικόδημος τον χειροτόνησε Ιεροδιάκονο και στη συνέχεια Ιερομόναχο και τον διόρισε Αρχιερατικό Επίτροπο στο διαμέρισμα Κοιλανίου. Μετά από ένα χρόνο μετατέθηκε στη Λάρνακα, όπου ανέλαβε καθήκοντα επιμελητού του Παγκύπριου Ιεροδιδασκαλείου. Παράλληλα παρακολούθησε και τα μαθήματα και πήρε το δίπλωμα του ιεροδιδασκαλού.

Εργάστηκε ως ιδιαίτερος γραμματέας του Αρχιεπισκόπου Κυρίλλου Γ', βοήθησε στη σύνταξη

του νέου κανονισμού της Μονής του Αποστόλου Αντρέα και την υπηρέτησε ως Οικονόμος επί ενάμιση χρόνο.

Από το 1926 υπηρετούσε ως Ιερατικός Προϊστάμενος και Πατριαρχικός Επίτροπος στο Χαρτούμ. Προχειρίστηκε Αρχιμανδρίτης και πήγε στην Τρίπολη, Αλγέρι και Μαρόκο, για να διοργανώσει τις εκεί ελληνοχριστιανικές κοινότητες. Ακολούθως γύρισε στην Αίγυπτο και υπηρέτησε σε διάφορα πόστα του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας.

Με πρόσκληση του Μητροπολίτη Πάφου Λεοντίου ήλθε στην Κύπρο και περί τα μέσα Δεκεμβρίου 1942 προχειρίστηκε από αυτόν ως Ηγούμενος της Μονής.

Ο Ηγούμενος Αθανάσιος

Γεννήθηκε το 1923 στο Μουτουλά της Μαραθάσας. Εγκατέλειψε το χωριό του το 1940 και ενεγράφη ως δόκιμος στην Ιερά Μονή Τροοδίτισσας.

Ο Πανοσιολογιώτατος Ηγούμενος της Μονής της Παναγίας Τροοδίτισσας Αθανάσιος

Το 1942 χειροτονήθηκε Ιερομόναχος.

Μετά το θάνατο του Ηγουμένου Παγκρατίου το 1968, η Αδελφότητα της Μονής ανέδειξε παμφηφεί τον Αθανάσιο ως διάδοχό του.

Η παρουσία του στο πηδάλιο της Μονής ήταν αφορμή να γίνουν πολλές αλλαγές στο κτίριο της Μονής και το 1974 η Ιερά Μονή να πάρει τη σημερινή της μορφή.

Εκτός των άλλων είναι και άριστος Αγιογράφος, Ζωγράφησε την Κυρία των Αγγέλων-μια υπέροχη ζωγραφιά της Παναγίας που βρίσκεται στο προσκυνητάριο του Καθολικού της Μονής.

Ο Ηγούμενος Αθανάσιος, παρά το προχωρημέ-

Η αγιογραφημένη υπό του σημερινού Ηγουμένου Αρχ. Αθανάσιου εικόνα, «Κυρία των Αγγέλων», που βρίσκεται στο προσκυνητάριο του Καθολικού της Μονής

νο της ηλικίας του, συνεχίζει το καρποφόρο έργο του, έτσι, ώστε η Αδελφότητα των Μοναχών να είναι ικανοποιημένη και περήφανη, γιατί παραδίδει στην Εκκλησία ένα θρησκευτικό κέντρο που προσελκύει και ισχυροποιεί την πίστη του λαού μας στην Προστάτιδα της Κύπρου, τη Μητέρα του Χριστού μας. ■